

Aleg. 123.

S p r a w o z d a n i e

komisji administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie uznania szpitala powiatowego w Żywcu za publiczny i powszechny.

Wysoki Sejmie!

Na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. Grudnia 1887. zostało komisji administracyjnej przekazane sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 26. Listopada 1887. l. 57.165 względem uznania szpitala powiatowego w Żywcu za zakład publiczny i powszechny.

Już przed 20 laty powstała w łonie żywieckiego Wydziału powiatowego myśl założenia szpitala powiatowego w Żywcu, a wyrazem jej była uchwała tego Wydziału na dniu 7. Marca 1868 r. do l. 93 powzięta, na podstawie której wybrano komitet mający się zająć zbieraniem dobrowolnych datków na fundusz budowy projektowanego szpitala.

Gdy atoli działalność wybranego komitetu nie przynosiła dodatnich rezultatów, Wydział powiatowy uchwalił na dniu 20. Grudnia 1870. l. 1325, aby komitet rozwiązać i dalszem zbieraniem funduszków bezpośrednio się zająć.

Lecz dopiero od roku 1883. weszła sprawa ta na pomyślniejsze tory, gdy Jego Cesarska Wysokość Najdostojniejszy Arcyksiążę Albrecht zwiedzając swe dobra żywieckie, i dowiedziawszy się o zamiarach Wydziału powiatowego, darował na cel założenia szpitala powiatowego w Żywcu sumę 10.000 zł. z zastrzeżeniem, ażeby administracya i pielęgnowanie chorych w takowym zakonnicom (Klosterfrauen) powierzone były. Drugim głównem źródłem dla zebrania funduszu były grzywny pieniężne, przez sądy i władze administracyjne nakładane, które na zasadzie ustawy krajowej z 15. Lutego 1883. Nr. 59 Dz. u. k. do kasy Wydziału powiatowego na rzecz ubogich wpływały, a które tenże Wydział na założenie szpitala użyć postanowił.

Mając w powyższy sposób w roku 1885. zebrany fundusz około 20.000 zł. i postanowiwszy resztę kosztów pokryć z funduszków własnych, przystąpił Wydział powiatowy do zrealizowania zamiaru swego. Kontraktem z dnia 28. Kwietnia 1885. zakupił Wydział powiatowy pod budowę szpitala powiatowego od Anny Dubowskiej parcelę kat. Nr. 1278 w Żywcu położoną, 1 morg 374 sążni kwadr. powierzchni obejmującą za sumę 1700 zł. i postawił na takowej w r. 1886.

gmach murowany nowy do użytku na szpital zastosowany, kosztem 30.884 zł. 52 ct. przez budowniczego Karola Korna wykonany.

Podaniem z 25. Listopada 1886. l. 1731 udał się żywiecki Wydział powiatowy do Wydziału krajowego o wyjednanie od Wys. Sejmu przyznania szpitalowi tamtejszemu charakteru publicznego i powszechnego zakładu. Gdy jednak Wydział powiatowy nie dopełnił był wszystkich warunków jakie pod powyższym względem ustawą krajową z 12. Grudnia 1869. Nr. 8 Dz. u. k. są przepisane, lub których nałożenia na Wydział powiatowy w interesie publicznej służby zdrowia i skarbu krajowego domagać się należało, przeto Wydział krajowy zwrócił petentowi wymienione podanie i wymienił zarazem te wszystkie warunki i szczegóły, które Wydział powiatowy uzupełnić powinien, ażeby prośba jego Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem na zadośćuczynienie przedłożoną być mogła.

Wydział powiatowy uczynił zadość wszelkim wymaganiom Wydziału krajowego i w podaniu z dnia 21. Listopada 1887. l. 57.145 W. k. przedłożył:

a) Uchwałę Rady powiatowej z 16. Września 1887. l. 1285, według której Rada powiatowa oddaje zakupiony od Anny Dubowskiej grunt pod Nr. kat. 1278 w Żywcu położony wraz z wybudowanym na tym gruncie budynkiem na stałą i nieograniczoną własność szpitala; nadto obowiązuje się szpital ten zaopatrzyć we wszelkie potrzebne urządzenia i przyrządy, jak sprzęty, bieliznę, pościel, odzież i t. d. na 60 łóżek dla chorych, nadto wszelkie dobudowania i nadzwyczajne restauracye budynków oprócz zwyczajnych konserwacyi, kosztem powiatu wykonywać.

b) Akt fundacyjny na dniu 18. Listopada 1887. r. imieniem powiatu w prawnej formie zeznany, w którym powyższe zobowiązania powiatu względem szpitala spisane zostały.

c) Kontrakt z dnia 15. Kwietnia 1887. pomiędzy Wydziałem powiatowym a Wizytatorką Sióstr Miłosierdzia w Krakowie zawarty, w którym to kontrakcie Siostry Miłosierdzia obowiązują się objąć zarząd szpitala i pielęgnowanie chorych i przeznaczyć na ten cel tyle sióstr, ile Wydział krajowy za potrzebne uzna. Wynagrodzenie ma wynosić oprócz zwykłego utrzymania tj. pomieszkania, żywności i bielizny grubej po 80 zł. rocznie dla każdej siostry. W kontrakcie tym zawarowane jest prawo nadzoru i kierownictwa szpitalem dla Wydziału krajowego, jakie ustawa krajowa z 12. Grudnia 1869. onemuż zastrzeżę.

d) Oprócz tego zobowiązał się powiat w akcie fundacyjnym z 18. Listopada 1887. sprawić zaraz na umontowanie szpitala:

1) Koszul	200
2) Ręczników	200
3) Prześcieradeł	200
4) Nawleczek	200
5) Wsypek	100
6) Chustek do nosa	200
7) Prześcieradeł pod koce	200
8) Sienników	100
9) Kalesonów	100
10) Spodnie	75
11) Koców	100
12) Szlafroków	75
13) Kaftaników flanelowych	75
14) Pantofli par	100
15) Narzędzi lekarskich za 100 zł.	
16) Stół operacyjny za 50 zł.	
17) Zegar do kancelaryi	1
18) Łóżek	60
19) Sprzęty potrzebne w salach i w kuchni na 60 chorych.	

Wydział krajowy popiera jak najgoręcej w swym sprawozdaniu prośbę żywieckiego Wydziału powiatowego o uznanie tamtejszego szpitala za publiczny.

Powiat żywiecki liczący przeszło 90 000 mieszkańców nie posiada w swym okręgu żadnego szpitala powszechnego, a najbliższe szpitale publiczne w Białej i Wadowicach są po kilka mil od Żywca odległe. Jeżeli się przy tem uwzględni, że powiat żywiecki posiada stosunkowo dość wysoko rozwinięty przemysł i gospodarstwo rolne w wysokiej kulturze, które znaczną liczbę ludności robotniczej zatrudniają, tedy stosunki te usprawiedliwiają potrzebę założenia szpitala powszechnego w Żywcu, a najwybitniejszy wyraz tej potrzeby należy npatrywać w wytrwałych 20 letnich staraniach tamtejszej Rady powiatowej około założenia szpitala i w ofiarności na ten cel okazanej, gdy na sam budynek z gruntem wydał powiat dotychczas (oprócz daru Arcyksięcia Albrechta) około 23 tysięcy zł., a oprócz tego zobowiązał się do umontowania szpitala na 60 łózek, do wszelkich dobudowli, większych restauracyi budynków i t. p. znacznych wydatków na przyszłość.

Według sprawozdania Wydziału krajowego, opartego na doświadczeniu co do kosztów utrzymania publicznych szpitali w Białej i Wadowicach, wynosiłby koszt leczenia ubogich chorych, któryby fundusz krajowy pokrywać musiał, w szpitalu żywieckim 7 do 8 tysięcy rocznie przy urządzeniu takowego na 60 łózek. Gdy jednak Wydział krajowy urządziłby takowy na razie tylko na łózek 30 przeto fundusz krajowy miałby tylko 3 do 4 tysięcy rocznie dopłacać. Przy tem obliczeniu wypadaloby jeszcze i to uwzględnić, że w razie otworzenia szpitala publicznego w Żywcu, zmniejszyłaby się liczba ubogich chorych leczonych dotychczas w szpitalach w Białej i Wadowicach, a tem samem zmniejszyłby się i dotychczasowy dodatek z funduszu krajowego na te oba szpitale.

Dochody własne szpitala w Żywcu, przy nstanowieniu rocznej taksy jak w Białej i w Wadowicach (po 50 ct. za dzień) obiecują być znaczne, a to z tej przyczyny, że według wszelkiego prawdopodobieństwa będą w tym szpitalu umieszczani w znacznej liczbie chorzy, zostający w służbie w dobrach arcyksiążęcych w około Żywca rozłożonych, których koszt leczenia zwracany będzie szpitalowi a względnie funduszowi krajowemu przez zarząd dóbr jako służbodawcę, a nadto wobec bliskości granicy szląskiej kosztu leczonych chorych do Szląska przynależnych a nadto wobec bliskości granicy szląskiej kosztu leczonych chorych do Szląska przynależnych zwracane będą z tamtejszego funduszu krajowego. Czem większe będą dochody szpitala ze zwrotu kosztów leczenia od stron, tem mniejsza będzie dopłata ze skarbu krajowego.

Komisya administracyjna podziela zapatrywanie Wydziału krajowego, że względy publiczne przemawiają stanowczo za przyznaniem szpitalowi powiatowemu w Żywiecu charakteru szpitala publicznego i powszechnego. Ze względu jednak,

że szpital powiatowy w Żywcu dotychczas jeszcze w życie nie wszedł, gdyż nie ma w nim żadnych chorych;

że Siostry Miłosierdzia, mimo zawartego kontraktu, dotąd zarządu szpitala nieobjęły;

że Rada powiatowa pomimo aktu fundacyjnego jeszcze dotąd szpitala na 30 łózek faktycznie nieumontowała, nakońcu

że c. k. Namiestnictwo jako najwyższa władza fundacyjna nie zatwierdziło jeszcze aktu fundacyjnego przez Żywiecką Radę powiatową spisanego,

nie proponuje komisya administracyjna natychmiastowego i bezwarunkowego uznania szpitala pomienionego za powszechny.

Gdy jednak gmach szpitalny tak znacznym kosztem zbudowany stoi już od roku nieużyteczny i dalsza zwłoka aż do następnego Sejmu naraziłaby powiat na znaczne straty materyalne i na zawód bardzo dotkliwy, przeto komisya administracyjna postanowiła przychylić się do wniosku Wydziału krajowego, ażeby Wysoki Sejm udzielił Wydziałowi krajowemu upoważnienie

do uznania szpitala powiatowego w Żywcu za powszechny i publiczny skoro tamtejsza Rada powiatowa dopełni tych wszystkich formalności i zobowiązań, od których uznanie zakładu za powszechny zawisło.

W tej myśli komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy na zasadzie artykułu II. ustawy z 12 Grudnia 1869 Dz. u. k. Nr. 8. z r. 1870 do uznania szpitala powiatowego w Żywcu za publiczny i powszechny pod warunkiem:

- 1) jeżeli Rada powiatowa w Żywcu umontuje szpital stosownie do przyjętego na siebie aktem fundacyjnym zobowiązania we wszystkie potrzebne przyrządy, sprzęty, utensilia, bieliznę, pościel, odzież i t. p. przynajmniej na razie na 30 łóżek i z tego się przed Wydziałem krajowym wykaże;
- 2) jeżeli zarząd szpitala i pielęgnowanie chorych objęte zostaną faktycznie przez Siostry Miłosierdzia, nakoniec
- 3) jeżeli c. k. Namiestnictwo jako najwyższa władza fundacyjna, zatwierdzi akt fundacyjny z dnia 18. Listopada 1887 r., zeznany przez Żywiecką Radę powiatową na rzecz tamtejszego szpitala powiatowego.

We Lwowie dnia 5. Stycznia 1888.

Przewodniczący:

Czerkawski.

Sprawozdawca:

Max.